

Izhaja vsak de-
lavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

NOVIČAS

Bredništvo in upravnštvo v Ko-
pitarjevi ulici šte. 6 — Telefon
uredništva šte. 50 — Telefon
upravnštva šte. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

DELAVSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Dr. A. Gosar:

Socializem — organi-
zacija.Socializem je organizacija v kultur-
nem, gospodarskem, političnem in vobče
socialnem pogledu.Naša dosedanja izobrazba in
kultura sploh je bila individuali-
stična. Njen cilj in namen je bil dvigniti
umsko in moralno posameznika, pre-
zirala pa je popolnoma družabne potrebe
in koristi. Zato opažamo vsepovsod tako
malo uvidevnosti in smisla za socialne na-
loge in dolžnosti posameznikov, kakor tu-
di poedinanih stanov in slojev ter človeške
družbe sploh. Vsakdo misli samo nase in
na svoje koristi, za tuje potrebe in težave
pa nima niti smisla niti volje, da bi jih
vpošteval in uvaževal.Vsa naša izobrazba je tako zasnova-
na in uravnana, da usposablja človeka za
brezobziren življenjski boj z njegovimi to-
variši, ne odpira in ne bistri pa mu pogle-
da za pojave in težave družabnega življe-
nja. Ljudi z najvišjo izobrazbo in strokah,
ki se neposredno tičejo tudi socialnega
življenja, n. pr. pravnike, inženirje, zdravn-
ike itd., pušča v tem pogledu v popolni
nevednosti in nepoznavanju najvažnejših
socialnih problemov.To našo pristno liberalno izobrazbo in
kulturo hoče in mora socializem temeljito
reformirati. Uravnati jo hoče tako, da ne
služi samo osebnim koristim poedin-
ca, marveč bo storila, oziroma usposobila
vsakega izobraženca ne le za dobrega čla-
vsakega družbe, marveč tudi za
dobrega socialnega delavca. Družbi je
treba ljudi, ki bodo žrtvovali
svoje sile in moči za pravično ureditev
družabnih razmer. V to pa so brezdomno
političani predvsem izobraženci. Zato jih
je treba vzgojiti in izobraziti, da bodo kos
svoji nalogi in da ne bodo svoje izobrazbe
zlorabljali za izkoriščanje svojega bližnje-
ga in povečevanje socialnega prepada med
poedinimi stanovi in sloji, kot se to dan-
danes navadno dogaja. Predpogoj za to pa
je modernim socialnim nazorom odgovor-
na organizacija vsega kul-
turnega dela.Podobno kot o kulturnem velja tudi o
gospodarskem življenju. Tudi tu je
treba organizacije, zakaj tudi v gospodar-
stvu naše dobe vlada čist liberalizem, po-
polna svoboda in prostost v zbiranju in
prodaji, prodaje in konsuma v okviru po-
edinanih socialnih in nekaterih drugih enot,
tako da se s čim manjšimi materialnimi in
delovnimi žrtvami doseže čim večji uspeh.
Za to, da bi smeli upravičeno govoriti o
narodnem gospodarstvu, je torej nujno
potrebno, da je enotno in smoteno ureje-
na vsa produkcija, prodaja in konsum v
okviru naroda kot celote. Tega pa bi v
sedanjem »narodnem« gospodarstvu za-
man iskali. Ono je le več ali manj slučajen
skupke raznih zasebnih gospodarskih
enot ali gospodarstev, manjka pa mu enot-
ne, narodovim potrebam in zahtevam od-
govarajoče ureditve, manjka mu organi-
zacije. To pa mu daje socializem, ki hoče
vse gospodarsko življenje v okviru naroda
in celokupne človeške družbe podrediti
skupnim družabnim interesom ter ga tako
organizirati.V čisto političnem življenju po-
menja moderna oblika parlamentarizma in
tako imenovanega demokratizma popoln
razpad organizacije človeške
družbe v skupino poedinca, katerih
ne drži v enoto nič razen zakona. Mo-
derni demokratizem je pretrgal vse vezi,
ki so doslej spajale posamezne člane po-
edinanih stanov v trdno enoto, in vidi v njih
samo še državljane, ne meni pa se za nji-
hovo stanovsko ali socialno pripadnost.
Dahinja, a povsem naravna posledica tega
pa je, da obstoja moderni demokratizem
samo na papirju, v resnici pa vlada v mo-dernih državah kapital in njegovi razme-
roma maloštevilni lastniki.Tudi tu zahteva socializem bistveno
izpremembo. Atomizirana, to je v skupino
poedinca razdrobljena človeška družba
naj se zopet organizira po sta-
novih in ti naj dobijo kot organični deli
celokupnega naroda zastopstvo v njego-
vem parlamentu, ki ne bo več samo izraz
bolj ali manj slučajnih števil, marveč bo
v njem odsevala tudi stanovska grupacija
prebivalstva v državi.In končno zahteva socializem, da se
poleg kulturnega, gospodarskega in poli-tičnega življenja organizira tudi ves ostali
socialni življenj. Stanovska razdelitev
in organizacija prebivalstva naj bi prišla
tudi sicer do veljave in izraza. Zato za-
hteva socializem, da se dajo vsem stano-
vom poleg posebnega stanovskega
prava tudi ločeni stanovski za-
stopi, ki naj bi v javnem življenju od-
ločali ali vsaj vplivno svetovali v stano-
vskih zadevah.Na ta način bi se vse javno in
stanovsko življenje organi-
ziralo in uredilo, kakor za-
htevajo to družabne koristi.

Nesrečna carinska politika.

Belgrad, 10. maja.

Danes so poslanci dr. Gosar, Gostin-
čar in tovariši vložili na ministra financ
kot predsednika gospodarskega sveta, da-
lje na ministra za poljedelstvo in socialno
politiko sledečo interpelacijo:»Naša carinska politika pomeni na-
sproti neposrednim delavnim slojem naj-
večjo socialno krivico. Namesto da bi dr-
žava iskala sredstev za kritje svojih po-
trebščin tam, kjer se je med vojno in po
prevratu nagomladilo ogromno premože-
nje, ki donasa svojim lastnikom na škodo
delavnih slojev v obliki obresti dividende,
trgovskega dobička itd. vedno nove do-
hodke, nalaga potom carine na najvaž-
nejše življenjske potrebščine revnim slo-
jem kruta bremena, ki silijo in tlačijo de-
lavno ljudstvo v vedno obupnejši položaj.
Druget po svetu pojenuje draginja in po-
ložaj širokih mas se boljša, pri nas pa po-
stajajo ravno vsled naše napačne in kri-
vične carinske politike razmere vedno bolj
žalostne in neznosne. Skrajni čas bi že bil,
da se ta naša carinska politika revidira
ter tako spremeni in uravna, da bo ščitila
v prvi vrsti kosumente in delavce ter šele
za tem, oziroma le kolikor dopuščajo to
obči interesi, tudi razmeroma maloštevilne
podjetnike in trgovce.V direktnem nasprotju s to očitno
in nedvomno potrebo pa smo izvedeli, da
se je pri sestavljanju nove carinske tarife
za nekatere najvažnejše potrebe določila
neprimerno visoka, dosedanje postavke
znatno presegajoča carina.Predvsem moramo z vso odločnostjo
protestirati proti temu, da se ne pritegnejo
k posvetovanjem o carini tudi zastopniki
konsumentov in delavcev. Ta način ravn-
anja dokazuje, da smatra vlada najvaž-
nejše narodno-gospodarske stvari samo za
zadevo kapitalističnih krogov, dočim vidi
v konsumentih in delavstvu samo objekt
izkoriščanja, brez pravice sodelovati in
sodločevati v zadevah, ki so zanj življenj-
ske važnosti.K poedinim tarifnim določbam glede
nekaterih najvažnejših potrebščin, kolikor
se nam znane, moramo opozoriti zlasti na
sledede:Zelo visoko se menda namerava obre-
meniti s carino uvoz surovega že-
leza. Surovo železo spada med one po-
trebščine, ki igrajo v gospodarskem živ-
ljenju sploh, zlasti pa v poljedelstvu in v
stavbni industriji vrlo važno vlogo. S takim
ocarinanjem te potrebščine se bo vse po-ljedelsko orodje močno podražilo, kar bo
seveda vplivalo tudi na cene poljskih pri-
delkov. Stavbeno gibanje, ki bi ga bilo tre-
ba v sedanjih dobi splošne stanovske
bede pospeševati in podpirati, pa bo radi
tega zamrlo in še bolj zaostalo.Visoko se dalje namerava — kolikor
nam je znano — obremeniti s carino uvoz
čevljev in tkanin. To so vse po-
trebščine, ki imajo tako splošen pomen, da
bi se bilo brezdomno treba najprej ozi-
rati na potrebe konsumentov in šele za-
tem na želje producentov. Nobečnega dvo-
ma ni, da se dosedaj pri nas teh dveh po-
trebščin tako malo proizvaja, da domača
produkcija nikakor ne zadostja domači
potrebi.Iz tega razloga je jasno, da bi se
smela na čevlje in tkanine naložiti le raz-
meroma nizka carina, ki bi sicer omogo-
čala domačo produkcijo teh stvari, ne bi
pa preveč oškodovala konzumentov.Podobno velja tudi glede sukna,
vsled česar bi bilo treba, da se na prepro-
stejši, splošno porabno sukno naloži kol-
ikor mogoče nizka carina.Glede nameravane carine na stro-
je za obdelavo lesa moramo prip-
omniti, da se cela vrsta specialnih strojev
te stroke v Jugoslaviji sploh ne izdeluje.
Vsled tega ni upravičeno, da se namerava
ta vrsta strojev izvezeti od splošne določ-
be, po kateri naj bi bili podvrženi carini
samo stroji, ki se pri nas izdelujejo.Končno moramo izrecno protestirati
proti temu, da se nameravajo v novi car-
inski tarifi opustiti vse dosedanje pred-
nosti združništva. Če se je še na
splošno sprejelo načelo, da mora carina
ščititi domačo industrijo, potem bi se pač
morate tudi združništvu pustiti dosedanje
posebne predprave. Z narodno-gospo-
darskega in poleg tega še socialno-politi-
čnega stališča je združništvo brezdomno
tako važen faktor, da zasluži posebno
državno zaščito in varstvo.Iz vseh navedenih razlogov vprašamo
g. ministra:a) ali je voljan storiti vse potrebno, da
se bodo v bodoče k sestavljanju carinske
tarife povabili tudi zastopniki konsumen-
tov in delavstva?b) ali je voljan skrbeti, da se za spre-
daj označene potrebščine ne bo uvedla
previsoka carina?c) ali hoče skrbeti, da se pustijo za-
družništvu glede carin vse dosedanje
prednosti?

Kapitulacija Nemčije.

LDU London, 13. maja. (Reuter) Cha-
moerlain je izjavil v spodnji zbornici: Vla-
da smatra za neumestno, ukiniti svojčas
izdane zakone v varstvo obnovitev, preden
zadobi zagotovila o izvedbi plačilnih pogo-
jev, katero je podpisala Nemčija. Carinske
pristojbine ne namško blago pa se znižajo
na 26 % in vsote, ki jih dobi Anglija na ta
način, ne bodo tvorile izdatka k splošni
taksi na nemški izvoz, temveč se bodo
vštele v to takso.Kongres katoliških de-
lavskih društev v
Nemčiji.

Würzburg, 8. maja.

Dne 5. t. m. je začel v Würzburgu
zborovati II. kongres katoliških delavskih
društev v Nemčiji. Ta društva so nekake
izobraževalne organizacije katoliškega de-
lavstva. Poleg visokih zastopnikov držav-
nih in cerkvenih oblasti se je udeležilo
kongresa 300 delegatov domačih in več
delegatov holandskih in avstrijskih kato-
liških delavskih organizacij. Sv. oče Be-
nedikt XV. je poslal kongresu pozdravno
brzojavko.Po pozdravnih govorih vladnih, cer-
kvenih in mestnih zastopnikov je govoril
delegat Joos, ki je naglašal, da je bilo
mesto Würzburg na višku svojega razcveta
v času, ko na svetu še ni prevladoval ka-
pitalizem, ko je svet imel še dušo. To dušo
je svet v zadnjih 50 letih izgubil in da jo
zopet najde in uporabi v obnovnem delu
— to je cilj in naloga katoliških delavskih
društev. Ako se to ne posreči, je vse iz-
gubljeno. Katoliška misel mora ljudi šele
zopet izpremeniti v ljudi, ona mora živ-
ljenju zopet vrniti smisel in notranjo vred-
nost. Katoliško delavstvo začneja boj proti
duhu slasti in duhu kapitalizma, ki danes
vladava svet; ta boj hoče dobojevati.Holandski posl. Hermans, pred-
sednik hol. delavskih društev, je naglašal
važnost kongresa, ki naj dovede do zdru-
žitve vseh katoliških društev v Nemčiji.
Preko tega pa mora potem priti medna-
rodna združitev vseh katoliških delavcev.
Prava internacionala je možna le na te-
melju katolicizma.Naslednji dan, 6. maja, je kongresu
došlo naznanilo, da se je skupni zvezi kat.
del. društev priružila berlinska katol. del.
zveza in poslala na kongres svojega za-
stopnika. Prečitali so pismene pozdrave
stopnika. Prečitali so pis. pozdrave katol.
del. dr. iz raznih dežel. Preds. kongresa
Königbauer, predsednik bavarskega
deželnega zbora, je podal namen kongre-
sa, ki naj postavi temelje za sodelovanje
katoliških delavskih društev na obnovi
Nemčije. Ti temelji morejo biti samo kr-
ščanski ideali. Samo velika katoliška so-
cialna misel more prinesiti svetu mir, sa-
mo ta misel more dovesti do mednarod-
nega sporazuma.Potem so govorili nadškof Hauck,
vladni predsednik pl. Henle, župnik
Nabor iz Berlina. Strokovni tajnik Kai-
ser iz Kölna je govoril o razmerju med
krščanskimi strokovnimi društvi in kato-
liškimi delavskimi društvi. To razmerje je
neke vrste sobojevništvo. Delavstvo je
sedaj na višku svoje moči in mora dokazati,
da zna to moč tudi rabiti. Nad nazadova-
njem socialdemokratskih strokovnih dru-
štev se bomo smeli veseliti šele tedaj, ka-
dar bo to prišlo v prid rasti krščanskih
strokovnih društev. Krščanska strokovna
in katoliška delavska društva morajo slo-
žno delati pri obnovi domovine.Posl. gospa Eberle je zahtevala, naj
se žena kolikor mogoče vrne družini. Več
drugih govornikov je v podrobnostih raz-
pravljalo o delu za obnovo Nemčije. Vsi
so poudarjali brezpogojno zvestobo in lju-
bezen katoliškega delavstva do domovine.
To v prvi vrsti naglašajo tudi resolucija, ki
so jo sprejeli. Resolucija zaključuje tako-
le:Kljub vsem zunanjim uspehom nasilja
smo prepričani, da bo končno tako v no-
tranosti posameznih narodov kakor v nji-
hovih medsebojnih odnosih misel kr-
ščanskega solidarizma pre-
magala duha kapitalističnega
nasilja nad narodi. Trdno veruje-
mo v okrepitev katoliško-socialnega gi-
banja v vseh deželah in pričakujemo od
njega praktično sodelovanje pri rešitvi
notranjih težav, ki danes še nasprotujejo
pravemu svetovnemu miru prava in pra-
vičnosti.

RUDARSKA STAVKA NA ANGLEŠKEM.

LDU London, 13. maja. (Wolff) Zveza
železniških delavcev je sklenila, da pre-
preči transport importiranega ali od stav-
kokazov naloženega premoga.

Širite „NOVI ČAS“

Politični dogodki.

† Kranjski občinski odbor za državni naziv »Srbija«. 13. t. m. se je vršila v Kranju prva seja novoizvoljenega občinskega odbora. Kakor poroča »Jutro«, je odbor po burni razpravi z 18. glasovi sprejel predlog prof. Marinkota, naj se država imenuje Srbija. Ali ti gospodje v Kranju nimajo pametnejšega dela?

† Novoizvoljeni župan pri D. M. v Polju je napravil grozen strah vsem »Slabostojnim« v naši občini in tudi izven nje. Najbolj je pa to hudo, ker je župan izvoljen od tistih slojev, ki nič nimajo, od beračev. Mi dobro vemo, da jim je naš »Delavska zveza« trn v peti. Pa to nas ne spravi iz ravnotežja. Gotovo smo bili iznenadeni nad tako lepim, prvim uspehom. Sami nismo pričakovali tega. Tu se vidi, da odkrita in poštena beseda tudi nekaj zaleže. »Slabostojni« so letali od hiše do obetali vse mogoče, da jim pustijo župana obetali vsemogoče, da jim pustijo župana in še svetovalce, samo da ne bodo volili s temi pr... klerikalci. Ali armada delavstva je stala nepremagljiva, stremeč le za svojim ciljem, katerega je tudi dosegla. Danes leži vsa do nazaj razkrinkana »zveza samostojnih, demokratičnih, narodno socialnih in tudi soc. demokratičnih mogotcev na tleh ter cvili in javka v zadnjih zdihljajih. Poskušali so različne spletke, da bi omajali zavednost te ali one struje, a vse je bilo zaman. Kljub vsem naporom so pogoreli. Sedaj vpijejo, da je to največja lumparija, da smo se zedinili glede obč. svetovalcev s komunisti. Pozabili so pa, da so komuniste mi lo prosili, da naj gredo z njimi v boj proti nam. Pa vodstvo komunistične stranke je dobro vedelo, da je največji sovražnik celokupnega delavstva stranka »Slabostojnih«, katera ima za delavca le bič. Sedaj pošiljajo po časopisju peresnične vesti v daljni svet, da bi oprali svojo sramoto. Tako piše »Jugoslavija« v 113. številu, pod naslovom: Komunisti v objemu s klerikalci, da je bil naš župan izvoljen s komunističnimi glasovi in da so komunisti glasovali zanj. To je gola laž, naperjena proti komunistom. Dalje, da sta bila za svetovalca izvoljena dva komunisti in trije klerikalci. To je zopet laž, ker so bili izvoljeni trije komunisti in trije naši somišljeniki. Tetka »Jugoslavija« naj bi si vendar preskrbela pogočevalce, ki ji bodo poročali resnico, ne pa same laži. Tako pa ima v dveh stavkih tri laži. — Tudi »Jutro« ni naša volitev všeč, dasi ima sicer še precej objektivno poročilo. Samo to se je dopisnik zmotil, da je bila volitev odbora razglašena šele 5. maja, ko je pa vendar že 3. maja vedel vsak otrok za rezultat, samo »Slabostojni« v svoji brijtnosti ne, dasi je Hromc že tisti večer od veselja poskakoval, češ: zmaga je naša. Le počasi, gospodje! Mi prav iz srca želimo, da bi se volitve razveljavile, ker sedaj ste nam dali orožje v roke, s katerim vas bomo porazili popolnoma. Prepričani bodite, da bomo mi še veliko pridobili, vi pa veliko izgubili. Nič ne bo pomagalo vino iz kleti kašljanskega oberkomandanta Pezjaka. Tudi Tone iz Zadobrove ki je že precej tisočakov zaslužil pri klerikalcih, si bo lahko kupil novo kolo, da ga bo »znucal« pri volitvah, kot kurir JDS in SKS, čeprav živi od klerikalcev. Mi pa, tovariši, bodimo pripravljeni na boj, če ga nam vsilijo. Sprejmemo ga in pokažimo, da se jih ne bojimo.

† Veleizdajniški proces na Hrvaškem. Državno pravništvo je vložilo obtožbo proti upokojenemu vseučiliškemu profesorju dr. Šulajcu, Milanu Galoviču, dr. Vilarju

in dr., ker so se pregrešili proti oblasti in domovini s tem, da so leta 1919 in 1920 bili v bodisi nepotrebni bodisi potrebni zvezi z zastopniki takozvanega hrvaškega komiteja na Dunaju in Budimpešti.

† Lenin in kapitalizem. Ker je Lenin, da obudi gospodarsko življenje, sklenil kompromis s kapitalisti in jim dovolil ogromne ugodnosti, ga del lastnih somišljenikov ostro napada. Glasilo delavskih strokovnih organizacij »Mahovik« mu očita, da pomaga kapitalizmu do nove zmage.

Dnevni dogodki.

— Vevče. Občni zbor skupine Jugoslovanske strokovne zveze se bo vršil dne 16. maja 1921 ob 8. uri zjutraj v dvorani Ljudskega doma pri D. M. v Polju. Dnevni red: Poročilo načelstva in nadzorstva, volitev odbora, sprememba pravil in služajnosti. Člani naj se občnega zbora polnoštevilno udeležijo! — Odbor.

— Kovani avstrijski drobiž. Finančna delegacija je uradno objavila, da se avstro-ogrske drobiže, ne bo več sprejemali pri državnih blagajnah. Malo čudna je ta objava, tembolj še radi tega, ker so ravno državne blagajne izdajale še železne drobiže. Tako sta nam javila dva davkoplačevalca iz mariborskega okraja, ki sta dne 9. t. m. plačevala davke in jim je blagajnik ostanek izplačal v železnih 20 vin. Če torej davčni uradi nočejo več sprejemati starega avstro-ogrskega železnega drobiža, pa ga naj tudi ne izdajajo.

— Podražen tobak. Finančna uprava namerava zopet podražiti tobak. To pot se bo to zgodilo na čisto poseben način. Slabejše vrste tobaka, ki ga kade revnejši sloji, se bodo podražile, medtem ko cena finemu tobaku ostane ista. Tako bo plačeval zvišane davke proletarec, verižnik in bankir bo pa plačeval po starem. Tako dela vlada bankokratov!

— Nemški kapital zgradi novo veliko papirnico na Hrvaškem. Generalni tajnik nemške Gospodarske zveze za Balkan in orijent, dr. Aleksander Müller, je prispel iz Draždan v Zagreb. Kakor poroča »Agramer Tagblatt«, zgradi nemški konsorcijski pomočjo jugoslovanskega kapitala novo veliko tovarno za celulozo in papir v hrvaškem Zagorju. Ustanovni zbor delniške družbe se vrši te dni. — Tudi nacionalizacija našega gospodarstva.

— Boj za minimalno plačo žensk in otrok v Ameriki. V ameriški državi Ohio je na dnevnem redu socialne politike zakon, s kateri mše uvaja minimalna plača za ženske in otroke. Poslanska zbornica v Columbu je dotični zakonski načrt že sklenila in ga mora odobriti samo še sent. Tu so kapitalistični delodajalci napeli vse sile, da stvar še zavlečejo in res se dotični senatov odsek pod raznimi pretvezami ne skliče, dasi se bliža parlamentarno zasedanje koncu. Ohijsko ženstvo je zato poslalo deputacijo v Columbu, ki se je oglašila tudi pri guvernerju Davisu. Le-ta se je brez pridržka izjavil za zakon in objavil tudi v listih izjavo, v kateri se zavzema za predlogo.

— Tržno poročilo iz Maribora. Trg je vedno dobro obiskan od prodajalcev in kupovalcev. Posebno ob sobotah je živahno. Zadnjo soboto je bil obisk naravnost velik. Vsega je bilo v izobilju. Špeharji so pripeljali na trg 45 svinj. Cena jim je bila 32 kron. Slanina se je prodajala po 42 do 46 kron kilogram. Posebno dosti je bilo krompirja, a vseeno je bil drag. Merica se je prodajala 15 do 18 kron. Tudi drugih živil je bilo v izobilju. V ceni so poskočila jajca, prodajala so se komad po 2 K 50 vin.

Tudi mleka, masla, sira je bilo v izobilju. Največ pa je bilo zelenjave.

Ljubljanski dogodki.

lj Sv. birma v stolnici. Na binkoštno nedeljo dopoldne ob pol desetih slovesna škofova maša, po maši — okrog polenajstih — se prične delitev sv. birme. Ta predpoldne se deli zadnji blagoslov dvakrat, drugič k sklepu. Popoldne ob pol treh slovesne večernice, nato ob treh začetek birmovanja, po birmi slovesne litanije. Binkoštni ponedeljek ob 10. uri slovesna sv. maša, po maši, okrog 11. ure, začetek birmovanja, zadnji blagoslov na koncu birmovanja. Natančnejši spored je nabit na cerkvenih vratih, obenem tudi kratko navodilo za botre.

lj Na binkoštno nedeljo popoldne ob pol šesti uri bo v stolnici slovesen blagoslov nove zastave stolnih kongregacij.

lj Pozdravljeni češki bratje! Hoteč proslaviti svojo 60 letnico na dostojen način, so češki bratje sklenili podati se na turnejo po Jugoslaviji. Danes se pripeljejo v našo slovensko prestolico, da med slovenskimi brati prežive žal da samo par kratkih ur. Iz srca želimo, da bi se med nami ugodno počutili in odnesli najlepše spomine od nas. Bog vas živi!

lj Koncert v hotelu »Tivoli« v nedeljo dne 15. t. m. dopoldne od 10. do 1. opoldne. Popoldne od 4. do 9. zvečer. V ponedeljek 16. t. m. dopoldne od 10. do 1. opoldne. Popoldne od 4. do 9. zvečer. Vstopnina prosta. (k)

lj Stanovanje okr. glavarja. »Slovenec« poroča, da so bile vesti o stanovanjskem nasilju proti vpok. okrajnemu glavarju ljubljanske okolice g. Franu Lasiču nesnovane. G. Lasič ima dve sobi in strnišče, souporabo kuhinje je pa sam odklonil.

lj Poskušen umor in samomor. Gdč. Krista L. je že dve leti nastavljena pri g. Jurmanu, optiku v Šelenburgovi ulici. Ko je danes zjutraj delala v trgovini, je prišel okrog pol devete ure v prodajalno Engelbert Svetlin, pomožni uradnik pri vzdrževalnem odseku poštnega ravnateljstva. Ta gospod je hodil že pol leta za njo in jo nadeloval s svojo ljubeznijo. Ker ga je gospodična dosledno odbijala, je sklenil, da se mašuje. Danes zjutraj je prišel torej v trgovino in ne da bi kaj govoril, ustrelil na gospodično z revolverjem, nato pa oddal dva strela nase. Kroglja je zadela gospodično v desni kolk. Njemu pa je šel en strel skozi prsi, drugi pa skozi desno senco in je bil na mestu mrtev ter so ga prepeljali v mrtvašnico, njo pa v bolnico. Rana, ki jo je zadobila gdč. L., ni nevarna. Zanimivo je, da je bil Svetlin dober prijatelj narednika, ki se je pred kakim mesecem ustrelil na Karlovski cesti.

Odgovorni urednik Anton Marinko.
Izdaja konzorcij »Novega časa«.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Kolesa, pnevmatiko, motocikle

vse dele in opremo priporoča

J. GOREC

LIUBLJANA, Gosposvetska cesta šte. 41

Za plesarska in ličarska dela

se najtopleje priporoča slav. občinstvu in preč. duhovščini

TONA MALGAJ

pleskar in ličar

Ljubljana, Kolodvorska ul. 6

Cunard Line

VOZNI RED brzoparobrodov za Severno Ameriko in Canada. CHERBOURG—NEW YORK—CANADA.

Spremembe se pridržijo brez posebne objave.

Največji
in najhitrejši
parobrodi na
svetu.

Od Cherbourga do New Yorka		Parobrod
sobota	21. maja	Imperator
sobota	28. "	Mauretania
sobota	4. junija	Aquitania
sobota	18. "	Imperator
četrtek	23. "	Saxonia *)
sobota	25. "	Aquitania

Največji
in najhitrejši
parobrodi na
svetu.

Informacija za potnike: Legitimacije: Vsak potnik mora imeti predpisani potni list, vidiran od najbližjega ameriškega konzulata (Zagreb, Jezuitski trg 1), dalje od konzulov istih držav, skozi katere se mora potnik voziti do luke ukranja. — Do nadaljnega se morajo vsi potniki II. in III. razreda podvreči 12 dnevni karanteni v luki ukranja, vsled tega je potrebno, da se potniki, ki potujejo preko Cherbourg-a zglase za odhod pri zastopstvu 18 dni in oni, ki potujejo preko Trsta 14 dni pred odhodom parnika.

*) Parobrod »Saxonia« vozi do luke Halifax (Canada).

Natančnejša pojasnila daje:

Zastopstvo Cunard Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

E. Bulwer:

Poslednji dnevi v Pompejih.

Vrnimo se v peristil in poskusimo podati čitatelju pregled cele vrste sob, ki so se razprostirale neposredno pred stopinjami obiskovalcev.

Predvsem so se nahajali v portiku stebri, na katerih so viseli venci cvetlic; stebri sami so bili spodaj rdeče pobarvani, na stenah naokoli pa so se nahajale različne presne slike. Zadaj za zaveso, ki je bila skoro popolnoma odgrnjena, je oko zagledalo tablinum ali vzprejemno sobo (katera se je dala po volji zapreti s pomočjo steklenih vrat, ki so bila sedaj pomaknjena nazaj v zid). Na vsaki strani tablina so se nahajale majhne sobe, med katerimi je bila ena nekaka shramba za dragulje; te sobe kakor tudi tablinum so bile v zvezi z dolgo galerijo, ki se je na obeh koncih odpirala na terase, in med terasami in v zvezi z osrednjim delom galerije se je nahajala sobana, v kateri se je vršila pojedina. Čeravno so bile vse te sobe v isti višini s tisto, so bile eno nadstropje visoko nad vrhom in terase v zvezi z galerijo so se končevale v hodnike, ki so počivali na stebrih, kateri so spodaj na levi in desni obdajali vrt.

Spodaj in v isti višini z vrhom so se

nahajale sobe, o katerih smo že povedali, da so bile namenjene za Julijo.

V ravno omenjeni galeriji je Diomed sprejemal svoje goste.

Trgovci se je delal zelo učenega in zaradi tega se je tudi kazal, kakor da se v veliki meri zanima za vse, kar je grškega, posebno pozornost pa je obračal Glavku.

»Videl boš, prijatelj,« je rekel in pokazal z roko naokoli, »da sem tukaj nekoliko klasiški, malo kekpopski, kaj ne? Dvorana, v kateri bomo imeli večerjo, je povzeta od Grkov. Nekak Oekus Cyzicene je. Plemeniti Salust, v celem Rimu ni take sobe, kakor mi pripovedujejo.«

»Oh!« je odgovoril Salust in se nekoliko nasmehnil. »Vi Pompejci združujete vse, kar je v Grški in Rimu najboljšega; želel bi, Diomed, da bi združeval jedila tako kakor arhitekture!«

»Videl boš, videl boš, Salust,« je odgovoril trgovec, »v Pompejih imamo okus, pa imamo tudi nove.«

»To sta dve izvrstni stvari!« je odvrnil Salust, »vendar glej, krasna Julija!«

Glavni razloček v načinu življenja med Atenci in Rimljani je bil, kakor smo že prej omenili, da so se pri prvih ženske redkokdaj ali nikdar udeleževale gostij, pri poslednjih pa so bile navaden okras pojedine; vendar še je gostija vedno zgodaj končala, kadar so bile navzoče.

Oblečena v krasno belo oblačilo, prevezeno z zlatimi nitmi in biseri, je lepa Julija vstopila v sobo.

Komaj sta jo gosta pozdravila, so vstopili Panza in njegova žena, Lepid, Klodij in rimski senator obenem; nato je prišla vdova Fulvija, za njo pa pesnik Fulvij, sličen vdovi po imenu, ako ne tudi v čem drugem; za njima je prišel vojak iz mesta Herkulaneum v spremstvu svoje sence, pozneje pa manj odlični izmed gostov. Jone še ni bilo.

Vljudni starodavniki so imeli navado bahati se, kadar je bilo le mogoče; glede na to je bilo znamenje slabe vzgoje, ako se je gost vsedel takoj po vstopu v hišo pogostočevalca. Po pozdravu, ki ga je navadno spremljalo isto presrečno stresanje rok, kakor je še dandanes v navadi, in včasih tudi bolj prijateljski objem, so si nekoliko časa ogledovali sobo, občudovali bronaste kipe, slike ali pohištvo, s katerim je bila okrašena, navada, ki je po naših angleških pojmih zelo neolikana, po katerih se kaže dobra vzgoja v nebržnosti. Za cel svet ne bi izrazili dosti občudovanja iz bojazni, da se ne bi utegnili misliti, da še nikdar nismo videli kaj takega!

»Krasen kip Baba je to!« je rekel rimski senator.

»Sama malenkost!« je odvrnil Diomed.

»Kako čarobne slike!« je rekla Fulvija.

»Sama malenkost!« je odgovoril lastnik.

»Izbrani svetilniki!« je vzkliknil vojak.

»Izbrani!« je ponavljala senca.

»Malenkost! Malenkost!« je ponavljal trgovec.

Mejtem je prišel Glavk do enega izmed oken galerije, ki je bila zvezana s terasami, in Julija ob njegovi strani.

»Ali je to atenska čednost, Glavk,« je dejala trgovčeva hči, »ogibati se onih ki smo jih nekdaj obiskovali?«

»Lepa Julija — ne!«

»Vendar se meni zdi, da je ena Glavkovih lastnosti!«

»Glavk se nikdar ne izogiba prijatelju!« je odvrnil Glavk z nekoliko poudarkom na poslednji besedi.

»Ali se sme Julija prištevati v vrsto njegovih prijateljev?«

»Za samega cesarja bi bila čast imeti prijatelja v tako ljubki osebi!«

»Izogibaš se mojemu vprašanju,« je odgovorila zaljubljena Julija. »Povej mi pa, ali je resnica, da občuduješ Neapolitanko Jone?«

»Mar nas lepota ne sili k občudovanju?«

»Oh! Ti zviti Grk, še vedno se ogibaš pomenu mojih besedi. Vendar povej mi v resnici, ali sme biti Julija v resnici tvoja prijateljica?«

(Dalje.)